

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.117/2015/3.

A Győri Ítéltábla a dr. Fodor Ákos Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek I.r és II.r. alperesek** ellen **mögöttes felelősség megállapítása** iránt indított perében a Győri Törvényszék 2015. május 20. napján kelt 11.G.20.122/2015/7. számú ítélete ellen a felperes által 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és megállapítja az I.-II. r. alperesek egyetemleges felelősségét amiatt, hogy a "A" Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „fa” fizetéseképtelenségével fenyegető helyzete bekövetkezését követően az ügyvezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el és ezáltal "A" Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „f.a.” felszámolási eljárása során 869.291,- (nyolyszázhatvankilencezer kettőszázkilencvenegy) forint és ennek 2014. április 17. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatai erejéig a hitelezői igények kielégítését megghiúsították.

Kötelezi az I-II.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen a felperesnek 38.100 (Harmincnolcezer-egyszáz) forint elsőfokú perköltséget.

A felperes által az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívása alapján megtérítendő elsőfokú eljárási illeték mértékét 16.200 (Tizenhatezer-kétszáz) forintra leszállítja, egyúttal egyetemlegesen kötelezi az I. és II. r. alperest 36.000 (Harminchatezer) forint feljegyzett elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II.r. alperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 19.050 (Tizenkilencezer-ötven) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest 21.500 (Huszonegyezer-ötszáz) forint, míg az alpereseket - egymás viszonylatában egyetemlegesen - 48.000 (Negyvennyolcezer) forint feljegyzett másodfokú eljárási illetéknek az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívása alapján történő megfizetésére.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesi gazdasági társaság 2011. február 25. napján került bejegyzésre a cégjegyzékbe, melynek megalakulásától kezdve tagjai és egyben ügyvezetői az I-II.r. alperesek voltak. A II.r. alperes a társaság munkájában és annak vezetésében nem vett részt, ténylegesen a társaság megalapítását az I.r. alperes, valamint a II.r. alperes házastársa II.rendű alperes nevené határozták el. A társaságban alkalmazottként előbb II.rendű alperes nevené, majd **"B"** dolgozott, utóbbi munkaviszonya 2013. október-november hónapban szűnt meg.

A társaság fő tevékenységét a **"C"** Kft.-től kapott megbízások kapcsán próbavásárlások teljesítése képezte, a megbízások mennyisége azonban 2013. évben jelentősen lecsökkent, emiatt a felperesnek egyre nagyobb nehézséget okozott **"B"** munkabérének és járulékainak kifizetése.

Az I.r. alperes több ízben tagi kölcsönt nyújtott a felperesnek, majd miután saját lakáshitelével és személyi hitelével összefüggésében fizetési nehézségei támadtak **a felperes visszafizetett a részére** 2013. május 20. napján 400.000, 2013. május 31. napján 100.000, 2013. július 18. napján 300.000, 2013. szeptember 21. napján 270.000, összesen **1.070.000 forint tagi kölcsönt.**

2014. elején a felperes - más megrendelőtől - piackutatásra kapott megbízást, ekkor azonban alkalmazott hiányában e tevékenységet már az I.r. alperes látta el a felperessel 2014. január 1. és 2014. február 1. napján megkötött megbízási szerződések alapján. **Az I.r. alperes a felperestől megbízási díj és útiköltség címén 2014. január 30. napjától 2014. április 15. napjáig terjedő időszakban 1.353.708 forintot vett fel.**

A NAV 2013. december 10. napján végrehajtási eljárást kezdeményezett a felperessel szemben 610.810 forint adótartozás vonatkozásában, majd annak eredménytelensége után 2014. február 18. napján kérte az adós fizetéseképtelenségének a megállapítását és felszámolása elrendelését. A Győri Törvényszék 2014. március 11. napján kelt és 2014. április 4. napján jogerőre emelkedett 3.Fpk.08-14-000118/3. számú végzésével megállapította az adós fizetéseképtelenségét és elrendelte felszámolóját, a felszámolás kezdő időpontja 2014. április 17. napja.

Az I-II.r. alperes a felszámolást megelőző három év vonatkozásában az éves beszámoló külön jogszabályban előírt letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének eleget tett. A felszámolási eljárás lefolytatásához szükséges iratokat a felszámolónak átadta.

A felszámolási eljárásban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 707.348 forint, ... Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Adóügyi Osztálya pedig 161.943 forint összegű hitelezői igényt jelentett be. A nyilvántartásba vett követelések kiegyenlítésére az adós gazdasági társaság vagyona nem biztosít lehetőséget.

Felperes módosított keresetében

-elsődlegesen - a Cstv. 33/A. § (7) bekezdése alapján - az alperesek egyetemleges marasztalását kérte 869.291 forint ki nem elégíthető hitelezői igény vonatkozásában,

-másodlagosan - a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján - a színlelt megbízási szerződéssel és a színlelt költségelszámolással előidézett felperesi vagyonsökkenés tekintetében kérte az alperesek mögöttes (egyetemleges) felelősségének megállapítását 1.353.708 forint és annak 2014. április 17. napjától számított törvényes késedelmi kamata erejéig,

-harmadsorban - a Cstv 33/A.§ (1) bekezdése és mindkét értékelni kért magatartás- alapján - kérte az alperesek egyetemleges felelősségének megállapítását, a ki nem elégíthető hitelezői igényeknek megfelelő 869.291 forint és annak 2014. április 17. napjától számított törvényes késedelmi kamata vonatkozásában.

Valamennyi keresethez kapcsolódóan kérte az alperesek egyetemleges felelősségének megállapítását a törvényi 300.000 forint + áfa felszámolói díj vonatkozásában.

Az igényt megalapozandó két ügyvezetői magatartásra hivatkozott. Egyrészt arra, hogy az I. r. alperes 2013. május 20., 2013. május 31., 2013. július 18. és 2013. szeptember 21. napján mindösszesen 1.070.000 forint **tagi hitelt kapott vissza** a felperestől, másrészt arra, hogy közvetlenül a felszámolási eljárás megindulását megelőzően a felperessel kötött - vélhetően színlelt - megbízási szerződés alapján az I. r. alperes több részletben, összesen 1.353.708 forint **megbízási díjat és költségelszámolást vett fel** a felperestől, mely pénzmozgásokra a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte (2013. év eleje) után került sor.

Alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. r. alperes arra hivatkozott, hogy több esetben adott kölcsönt a felperesi kft-nek, azonban 2013. évben saját lakáshitele és személyi hitele kapcsán nehéz anyagi helyzetbe került, s ingatlana megvédése érdekében került sor a tagi hitel visszafizetésére. A felperessel kötött megbízási szerződések nem voltak színlelték, a piackutatás elvégzésére harmadik személytől megbízást kapott a felperes. Mivel ekkor már nem volt alkalmazottja a felperesnek a munkát megbízási szerződés alapján ténylegesen ő végezte el, így annak ellenértékét is jogszerűen vehette fel. Kisebb összeg került költségként és megbízási díjként kifizetésre a számára, mint amennyit a harmadik személytől a Kft. kapott.

Vitatta, hogy 2013. év elején fizetéseképtelen helyzetben lett volna a felperes, 2013. októberéig még alkalmazottja is volt, a bérét kifizették, csak a bér járulékai nem kerültek megfizetésre a NAV részére. A társaság anyagi helyzete csak 2013. novemberére rendült meg.

A II. r felperes - nyilatkozata tartalma szerint - arra hivatkozott, hogy csak névleg volt a felperes ügyvezetője, érdemben a társaság munkájába nem folyt bele.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 36.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

Az elsődleges kereset kapcsán arra hivatkozott, hogy a felszámoló közbenső mérleget még nem nyújtott be, így a Cstv. 33/A. § (7) bekezdése szerinti törvényi feltétel - jóváhagyott közbenső mérleg és részleges vagyonfelosztási javaslat - hiányában a marasztalásra irányuló kereset alaptalan. A másod- és harmadlagos kereset kapcsán kiemelte, hogy a konkrét esetben a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti hitelezői érdeket sértő magatartás nem volt vélelmezhető, az adós vezető tisztségviselői a külön jogszabályban előírt éves beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségüknek eleget tettek és a felszámolási eljárás lefolytatásához szükséges iratokat is átadták a felszámolónak. Emiatt a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség - egyebek mellett - a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja, továbbá a hitelezői érdekeket sértő alperesi magatartás igazolása körében.

A rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése alapján rámutatott, hogy felperes által a kereset tárgyává tett hitelezői érdekeket sértő magatartások közül a tagi hitel visszafizetési időpontjaira vetítve ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezett, míg a másik magatartás vonatkozásában a hitelezői érdek sérelmét nem látta megállapíthatónak.

Kiemelte: tény, hogy a NAV 2013. december 10. napján 610.810 forint adótartozás behajtása végett végrehajtási eljárást kezdeményezett a felperessel szemben és ez az adótartozás szükségképpen az ezt megelőző időszakban keletkezett, de alapvető jelentőségű, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte pontosan meghatározható legyen. A tagi hitel visszafizetése csak akkor minősülhet hitelezői érdeket sértő magatartásnak, ha visszafizetésre a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után kerül sor. Ítéleti bizonyossággal azonban nem volt megállapítható, hogy a visszafizetések időpontjára a felperesnél a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet már bekövetkezett.

A másik sérelmezett magatartás vonatkozásában rámutatott, hogy ugyan a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a megbízási szerződések megkötésének időpontjában már vitán felül fennállt, de e szerződések az I. r. alperes személyes előadása és II.rendű alperes nevére tanúvallomása alapján nem voltak színleltnek tekinthetőek. A munkát az I. r. alperes ténylegesen el is végezte és csak annyi pénzt vett fel a felperestől megbízási díj és költség címén, amennyit a megbízó harmadik személy a felperes részére a megbízás ellátásáért kifizetett. Emiatt a felperes és az I. r. alperes közötti megbízási szerződések létrejötte és a megbízási díj és költség kifizetése nem volt hitelezői érdekeket sértő magatartásnak tekinthető.

Az I.r. alperes és II.rendű alperes nevére előadásából az volt megállapítható, hogy a felperesnél anyagi nehézséget a korábbi megbízó ("C" Kft.) által adott megbízások csökkenése okozott. Ezt követően II.rendű alperes nevére és az I.r. alperes mindent

elkövetett a felperes működőképességének fenntartása érdekében, azonban ezen erőfeszítésük nem vezetett sikerre.

* * *

Az ítélet ellen elsődlegesen annak a kereset szerinti megváltoztatása, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság újabb eljárás lefolytatására és újabb határozat meghozatalára utasítása iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Arra hivatkozott, hogy a keresetben sérelmezett két vezetői magatartás kifejtésének időpontjában a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte és a hitelezői érdekek sérelme a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján igazolt. Törvénysértő, hogy ezt az elsőfokú bíróság - szakértő bevonása hiányában - a rendelkezésre álló adatok alapján nem látta megállapíthatónak.

A 2013. évi mérlegből kitűnően a felperesi gazdasági társaság saját tőkéje is negatív összegű volt, kötelezettségállománya 2012. és 2013. években sokszorosán meghaladta vagyonát.

Az I. r. alperes a per során ugyan vitatta, hogy a tagi kölcsönök visszafizetésének időpontjában a gazdasági társaság a fizetéseképtelenség bekövetkeztével fenyegető helyzetben lett volna, azonban nyilatkozatai éppen ennek ellenkezőjét támasztották alá. A felperes 2013. évben a "C" Kft-től (fő megbízójától) már nem kapott elég megbízást, tevékenysége folyamatosan csökkent, a társaságnak jelentős, a vagyonát meghaladó kötelezettségei voltak. Így az alperesek ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdasági társaság a fizetéseképtelenség bekövetkeztével fenyegető helyzetben van.

Az I. r. alperes személyes előadása szerint a hitelezői követelések a felperessel szemben 2013. közepétől keletkeztek, mert ekkortól a munkavállaló bérét még igen, de azután a járulékokat már nem tudta a Kft. fizetni, ugyanakkor II.rendű alperes nevére tanúvallomásában - bár bizonytalanul - ugyanennek a beálltát 2013. márciusára tette.

Emiatt álláspontja szerint megfelelően bizonyított, hogy legkésőbb 2013. tavasz-nyár időszakára esik az az időpont, amikor már a Kft. fizetéseképtelensége is bekövetkezett. Az I. r. alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy azért vette ki 2013. májusában és júniusában tagi hitelt, mert a felperesi társaság hitelezői felszólításokat intéztek a felpereshez.

Rámutatott, hogy bár a rendelkezésére álló iratanyag e körben ugyan hiányos, azonban az megállapítható, hogy amennyiben 2013. júliusában és szeptemberben nem kerül sor a tagi kölcsön visszafizetésre, úgy a közel azonos összegekre tekintettel - a felperesi gazdasági társasággal szemben fennálló követelések rendezése folytán - a későbbiekben nem került volna sor a felszámolás elrendelésére.

Fenntartotta azt az érvelését, hogy a 2014. január 1. és 2014. február 1. napján kelt a felperes és az I.r. alperes között létrejött megbízási szerződések kapcsán tényleges gazdasági tevékenység kifejtésére nem került sor, s ha mégis igen, akkor sem olyan volumenben, mint ahogy azt az I. r. alperes elszámolta a felperessel szemben. II.rendű alperes nevére

tanúvallomása mindössze néhány a megbízási szerződéssel kapcsolatban lévő utat igazolt, az I. r. alperes által elszámoltak megfelelő mennyiséget nem. Ezzel áll összhangban az I. r. alperes azon személyes előadása és II. rendű alperes nevének tanúvallomása is, mely szerint olyan kevés megbízást kapott a felperesi gazdasági társaság, hogy azt nem is volt érdemes teljesíteni.

A felperesnek csak az I. r. alperes által kiállított számlák, a kapcsolódó kifizetési pénztárbizonylatok, valamint az útnyilvántartás állt rendelkezésére. Az iratanyagban a megbízási szerződések 2. pontjának megfelelő negyedéves tevékenység ellenőrzés és értékelési anyag nem volt felelhető, a teljesítési igazolások kiállítására a munka elvégzésével kapcsolatban nem kerülhetett sor, azt egyéb bizonyíték sem támasztja alá. A teljesítés ellenőrzésének elmaradása miatt a szerződés rendelkezéseivel - így a hitelezői érdekekkel - ellentétesen került sor a megbízási díjak kifizetésére. A vezető tisztségviselő nem a hitelező érdekeinek megfelelően jár el, ha a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után igazolható módon létre nem jött szerződések és teljesítés igazolások nélkül rendelkezik különböző nagyságú összegek kifizetése felől. (BH.2013.222.)

Rámutatott, hogy a megbízási díj elsősorban a felperesi gazdasági társaságot illette meg, így e körben nem elégséges az I. r. alperes azon érvelése, hogy a munka elvégzése hiányában a felperes sem kapta volna meg a megbízási díjat.

Az elsőfokú bíróság szakértői kérdésnek tekintethette a vagyonsökkenés mértékének meghatározását. **Szakértő kirendelését azért nem indítványozta, mert álláspontja szerint a vagyonsökkenés mértéke megegyezik a nyilvántartásba vett hitelezői igények együttes összegével.** Alperesek előadásával szemben a megállapítható tényállás nem igazolja, hogy az alperesek mindent megtettek volna a felperes hosszú távú működtetése érdekében. a hitelezői veszteségek elkerülése (csökkentése), illetve az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedésének kezdeményezése érdekében.

A II. r. alperes tudott ügyvezetői minőségéről, részt is vett a társaság életében, szerződéseket írt alá, így a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerint nem mentesülhet a felelősség alól.

Az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

A felperes jegyzett tőkéje 500.000 forint volt, saját tőkéje már 2013. évre vonatkozóan is tőkehiányt mutatott (- 270.000 Ft), kötelezettségei kizárólag rövid lejáratúak voltak, saját tőkéjét meghaladták (840.000 Ft), forgóeszközeiből (570.000 forint) a pénzeszközök mértéke (496.000) forint volt.

A felperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a felek bizonyítási indítványai által felölelt körben a bizonyítási eljárást lefolytatta, azonban - a tényállás kiegészítésben foglaltakat és az egyéb peradatokat összességében vizsgálva - a rendelkezésre álló adatokat nem a Pp. 206.§-ban foglaltaknak megfelelően értékelve, téves következtéssel jutott arra, hogy azok alapján nem állapítható meg, hogy a felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt már a tagi hitel visszafizetésének időpontjában. A megbízotti költségeket meghaladó kifizetések tekintetében sem osztotta az ítélet tábla az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, hogy e kifizetés ne lenne a hitelezői érdekeket sértő magatartásnak tekintendő. Emiatt az ítélet tábla az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a hitelezői érdekeket is sértő kifizetések vonatkozásában megállapította az alperesek felelősségét.

Ezt meghaladóan - a Cstv. 33/A. §. (7) bekezdése szerinti törvényi feltételek hiányában - az elsőfokú bíróság marasztalási keresetet elutasító döntése helytálló, s - bár a jogalap hiányából következően és emiatt külön indokolás nélkül - de érdemben helyesen utasította el a felperes azon keresetét is, mely a jövőbeni felszámolói díjjal összefüggésben az alperesek egyetemleges felelősségének megállapítására irányult. A felszámoló díja ugyanis még nem került megállapításra, a sérelmezett magatartás kifejtésének időpontjában a felszámolás még nem is került elrendelésre, így e körben a felszámoló vonatkozásában a Cstv. 33/A.§-a által védett hitelezői érdek és az azt sértő alperesi magatartás nem értelmezhető.

* * *

A keresetben sérelmezett magatartás kifejtésének időpontjára tekintettel alkalmazandó Gt. 30.§ (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal - és ha e törvény kivételt nem tesz -, **a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni.** A Gt. 30.§ (3) bekezdése szerint a gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat már a **társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége** alapján kötelesek ellátni. Külön törvény e követelmény felróható megszegése esetére - ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált vagy külön jogszabály szerint, a fizetéseképtelenség vizsgálata nélkül, jogutód nélkül megszüntették - előírhatja a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét. (E külön törvényi rendelkezés a Cstv 33/A.§-a.)

A vezető tisztségviselő magatartása vonatkozásában általában érvényesülő fenti prioritás tehát a **fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztével megszűnik és helyébe a hitelezői érdekek elsődlegessége lép.** Ez a kötelező gazdálkodási elv mindaddig fennáll, amíg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem szűnik meg. (BH.2014.188.)

A Cstv. 33/A. §-át - 2006. július 1-jei hatállyal - a 2006. évi VI. törvény 14. §-a iktatta be azzal, hogy annak szabályait a hatályba lépését követően indult ügyekben kell alkalmazni. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése eredeti szövegének első mondata szerint a hitelező vagy a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól [6. § (1) bekezdés] annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető

helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el (ideértve a környezeti terhek rendezését is), és ezáltal a társasági vagyon a keresetben meghatározott mértékben csökkent.

A Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdését - 2009. szeptember 1-jei hatállyal - a 2009. évi LI. törvény 19. §-a módosította azzal, hogy a módosított rendelkezéseket a hatályba lépését követően kezdeményezett eljárásokban kell alkalmazni. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése módosított szövegének első mondata szerint a hitelező vagy - az adós nevében - a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól [6. § (1) bekezdés] annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet **vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsították**, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését.

Az első fordulat esetén azt az összeget kell megjelölni a keresetben, amellyel a vezető tisztségviselő jogellenes magatartása miatt az adós vagyona csökkent; a második fordulat esetében azt, amelyért a vezető tisztségviselő jogellenes magatartása miatt az adós gazdálkodó szervezet nem tud helytállni a hitelezők felé (Lásd: a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 33/A. § (1) bekezdése alapján a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló peres eljárás illetékének megállapításáról szóló 1/2013. (II. 28.) Polgári jogegységi határozat III./A. pontját)

A Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerint **mentesül** a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója [összevont (konszolidált) éves beszámolója] külön jogszabályban meghatározott létbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.

* * *

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte:

A konkrét esetben a Cstv. 33/A. §.(3) bekezdése szerinti törvényi vélelmet megalapozó tényállás hiányában helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a perben a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség, a tekintetben, hogy mikor következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet (pontosabban arra vonatkozóan, hogy a **sérrelmezett ügyvezetői magatartás kifejtésének időpontjában már fennállt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet**). Tévedett azonban, amikor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján -

szakértő bevonása hiányában - nem látta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet már a tagi hitel visszafizetések időpontjában is fennállónak.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Ez a Cstv. szerinti valamely fizetéseképtelenségi ok megvalósulását megelőzően bekövetkező állapot. Ha az adós esedékességkor tartozását nem képes kiegyenlíteni, mert nincs megfelelő pénzeszköze - vagy megfelelő hitele a tartozás kifizetésére illetve nem tud megállapodni a hitelezővel a teljesítés más módjában, vagy a teljesítési határidő módosításában -, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség abban az esetben is, ha az adós egyéb vagyona - kimutatások szerint - fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. (Kúria Gfv.VII.30.247/2013/9.) A tényleges vagyoni helyzet vizsgálatánál nem a mérlegben kimutatott, hanem a valóságban a tartozások kifizetésére rendelkezésre álló pénzeszközöket és vagyont kell figyelembe venni. (Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.248/2010/5.)

A fenyegető fizetéseképtelenség megállapítása szempontjából emiatt annak van elsődleges jelentősége, hogy a gazdasági társaság ténylegesen is meglévő **likvid pénzüsszegei lehetővé teszik-e, hogy tartozásait esedékességkor ki tudja elégíteni.** Ennek megítélése során azonban nem csupán a lejárt kötelezettségeket és ezzel szembeállítható likvid vagyont kell figyelembe venni, hanem a jövőben lejárá, de már elvárhatóan előre látható kötelezettségeket és e kötelezettségek esedékességéig reálisan számítható további likvid pénzeszközöket is.

A konkrét esetben 2013. december 10. napján (a NAV foglalási jegyzőkönyvének kiállítás időpontja) már nem a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, hanem a fizetéseképtelenség tényállása is bizonyosan fennállt, ugyanis ez a cselekmény (az eredménytelen végrehajtás) alapozta meg a felszámolás elrendelését, emiatt csak az ezt megelőző időszak volt vizsgálendő.

Az alperesi védekezés szerint a gazdasági társaság fő bevételi forrását jelentő "C" Kft. **megrendelése 2013. évre nagymértékben lecsökkentek, majd fokozatosan megszűntek.** II.rendű alperes nevére tanúvallomásából kitűnően azonban ez egy olyan **természetes folyamat volt, melyre** a munka jellegére tekintettel - ugyanis behatárolt volt a próbavásárlással érintett vállalkozások száma - a felperesi gazdasági társaság **vezető tisztségviselőinek is számítani kellett.** A csökkenő bevétellel szembeállítható költségeket - az alkalmazott bérét és az azzal összefüggő járulékokat (ezen alapult a NAV hitelezői igénye) - és a másik hitelezőt (az önkormányzatot) megillető iparüzési adót olyan kiadásnak kell tekinteni, melynek felmerülésével, összegével és esedékességével az alperesek tisztában kellett, hogy legyenek.

A bírói gyakorlat szerint a jelentős tartozással rendelkező adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete megállapítható, amennyiben bevételi radikálisan csökkenek, tartozásainak kiegyenlítésére fedezettel nem rendelkezik. (BDT.2013.3036.)

A tagi kölcsönök visszafizetésének időpontjában (2013. május 20; 2013. május 31; 2013. július 18; 2013. szeptember 21.) - a rendelkezésre álló adatok szerint - a felperesi gazdasági társaság már érdemi bevétellel nem rendelkezett. A tagi hitel visszafizetése hiányában likvid vagyona még éppen fedezte volna egyéb költségeit, ugyanis a több részletben visszafizetett tagi hitel együttes összege (1.070.000,-Ft) meghaladta a hitelezők együttes igényeit (869.291,-Ft). Maga az I. r. alperes is elismerte, hogy már 2013. júniusában választania kellett, hogy az alkalmazott munkabérét vagy annak járulékait fizeti ki, a fizetéseképtelenségi helyzet pedig - a fentiekből következően - éppen a tagi hitel visszafizetése miatt következett be.

Az I. r. alperes saját előadása szerint **2013. júniusában már nem tudott az alkalmazott után járulékot fizetni (II.rendű alperes nevére ezt 2013. márciusára tette)**, s a felperes adófizetési kötelezettsége a NAV irányában ebből keletkezett. Még az alperesekre kedvezőbb időpont elfogadása esetén is, ehhez olyan közeli időpontokban került első ízben sor (2013. május 20.-án és május 31.-én) a tagi kölcsön kivételére amikor a vezető tisztségviselőknek már elvárhatóan számítaniuk kellett arra, hogy - csökkenő bevétel mellett - a felperes a tagi kölcsönt és a folyamatosan keletkező egyéb (adó és járulék) tartozásait párhuzamosan nem tudja kifizetni.

Ezen igazolt helyzettel szemben az alperesek azt nem igazolták (még csak nem is állították), hogy a gazdasági társaság a tagi hitel visszafizetésének időszakában reálisan számíthatott volna olyan bevételekre, melyből esedékes kötelezettségeit teljesíteni tudta volna, azonban e bevétel rajtuk kívül álló okból nem realizálódott.

Ilyen tényállás mellett szakértő bevonása nélkül is megállapítható a tagi hitel visszafizetésének időpontjaira az, hogy a hitel visszafizetésre a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után került sor. A megbízási szerződés alapján a megbízott költségeit meghaladó megbízotti díj kifizetésére pedig a felek által sem vitatottan a fenti időpont után került sor.

* * *

A hitelezői érdekek figyelembevételének elmulasztása, a vagyonszőkkenés, illetve a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsítása:

Azt is a felperes tartozott igazolni, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltát követően tanúsított alperesei magatartással okozati összefűggésben a felperes vagyona csőkkent vagy a sérelmezett magatartás a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsította. A kimentés keretében az alperesek igazolhatták azt, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtették a hitelezői veszteségek csőkkentése érdekében.

Annyiban helyes a felperes jogi álláspontja, hogy ha a felperes és a perben nem álló megrendelő közötti megbízási szerződés létrejött, illetve annak teljesítése nem igazolható, abban az esetben az ilyen ügylet alapján ellenszolgáltatás hiányában történő kifizetés a

felperesnél szükségképpen vagyonsökkenést eredményez. Az elsőfokú bíróság azonban a rendelkezésre álló adatok alapján helyes jogi következtetéssel nem találta bizonyítottnak a felperes megbízási szerződés fikтивitásával összefüggő érvelését. Az elsőfokú bíróság e körben I. r. alperes személyes előadását és II. rendű alperes nevében tanúvallomását helyesen értékelte az ügylet létrejöttét és a megbízás teljesítését alátámasztó bizonyítékokként. Ezt erősíti annak ténye is, hogy a felperes a kifizetések alapját képező megbízási díjhoz hozzájutott. A megbízó harmadik személy hitelezőként a felszámolási eljárásba nem jelentkezett be, ezáltal - közvetve - a megbízás teljesítése megfelelően igazolt, függetlenül attól, hogy a felperes által hiányolt teljesítményigazolás kiállítására - a felperes és az I. r. alperes között létrejött további megbízási szerződés előírásaival szemben - nem került sor.

Önmagában a felperes és a harmadik személy közötti megbízási szerződés létrejötte nem sérti a hitelezői érdekeket, ellenkezőleg, ez a hitelezőkre nézve is kedvező, mert a felperes vagyongyarapodását eredményez(het)í. Önmagában az sem kifogásolható, hogy alkalmazott hiányában a megbízást az I. r. alperes teljesítette, s erre vonatkozóan közte és a felperes között további megbízási szerződés jött létre. Amennyiben ugyanis a megbízás tárgya szerinti piackutatást az I. r. alperes - alkalmazott hiányában - nem végzi el, úgy annak - a rendelkezésre álló adatok szerint az I. r. alperes által felvett összegeket meghaladó - bevétele sem realizálódott volna a felperesnél.

A felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete nem jár együtt azzal, hogy minden gazdasági tevékenységet és ennek a keretében minden kifizetést be kellene szüntetnie a vezető tisztségviselőnek. Csak az várható el, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben **már csak olyan teljesítések történjenek meg, melyek a gazdasági társaság működésének továbbfolytatását teszik lehetővé** (s ez alapján a hitelezői követelések mind teljesebb kielégítését szolgálják), **illetve nem ellentétesek azon „absztrakt” összhitelezői érdekekkel, hogy a vezetők eljárása a társaság hitelezői jövőbeni veszteségeinek a lehető legnagyobb mértékű csökkentésére kell, hogy irányuljon.**

A tagi hiteleken és megbízási szerződésen alapuló kifizetésekkel összefüggésben a felperes vagyona számviteli szempontból nem csökkent - az aktívák tényleges csökkenése folytán az adós passzív vagyona is azonos mértékben változott. Annak azonban, hogy az aktív vagyontényleges csökkenése nyomán az adós passzív vagyona azonos mértékben változik, csak abban az esetben van felelősséget kizáró jelentősége, ha a vagyonsökkenés privilegizált hitelező (pl: jelzálogjog jogosultja) javára következik be, hiszen ebben az esetben a csökkenéssel érintett aktív vagyontömeg nem az összes hitelező javára szolgált fedezetként, így az összesített hitelező érdeksérelem nem állapítható meg. (Szegedi Ítéletábla Gf.I.30.344/2011/2.)

A megbízás teljesítésével szükségszerűen felmerülő költségek (útiköltség) kifizetése a Gt. 30.§ és a Cstv. 33/A.§. előírásaival nem ellentétes, nem is kifogásolható, mert az I. r. alperes saját vagyona terhére a költségek előlegezésére nem volt köteles, s ezzel az összeggel nem is gazdagodott, ténylegesen az nem nála realizálódott.

Ettől eltérő a megítélése a tagi kölcsönnek és az I. r. alperes megbízási díjának. Nem osztotta az ítélőtábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontját abban a körben, hogy a megbízási szerződések alapján - a megbízott költségeit meghaladóan - a megbízotti díj felvétele ne lenne a hitelezői érdekeket sértő magatartásnak tekinthető.

Amennyiben a társaság vagyona valamennyi követelés kielégítésére nem elegendő, úgy az ügyvezetőnek mérlegelnie kell, hogy mely hitelező(k) követelését elégíti ki. Ezen eljárás során azonban egyrészt **a fizetőképesség helyreállítása az elsődleges cél**, másrészt **másként kell megítélni a külső hitelezőket és a társaság tagjait**, mint tagi kölcsönöket nyújtó és így a társaság hitelezőjévé váló személyeket. **A tagi kölcsönök visszafizetése nem hiúsíthatja meg a külső harmadik személy hitelezők követeléseinek kielégítését.**(BDT2014. 3241.) Amennyiben ez mégis bekövetkezik, úgy a magatartás a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése második fordulata szerinti eredményt megvalósítva kiváltja a vezető tisztségviselők kártérítési kötelezettségét.

A konkrét esetben két tétel (725.000,-Ft, mint a megbízási költségei feletti kifizetés és 1.070.000,-Ft tagi kölcsön visszafizetés) kapcsán azt kell figyelembe venni, hogy a vezető tisztségviselők a Cstv. 57.§.(1) bekezdése hb) pontjába sorolandó igényüket a kielégítési sorrend szerint elsőbbséget élvező, a Cstv. 57.§.(1) bekezdése e) pontjába sorolt hitelezői igények rovására elégítették ki, melynek következtében **megvalósult a Cstv. 33/A.§. (1) bekezdése második fordulata szerinti elkövetési magatartás.** E kifizetések ugyanis nincsenek tekintettel a hitelezők azon érdekére, hogy felszámolás elrendelése esetén a hitelezők követeléseikhez a Cstv. szerinti sorrend alapulvételével kell, hogy hozzájussanak. Mivel e két kifizetés vezetett ahhoz, hogy a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsította, emiatt a megghiúsított követelések erejéig az alperesek egyetemleges helytállási kötelezettséggel tartoznak.

A Cstv. 33/A. § (3) bekezdése alapján az alperesek akkor mentesülnének a felelősség alól, ha bizonyították volna, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható valamennyi intézkedést megtették a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében. Ennek igazolására nem került sor a perben. Nem szolgálhat kimentés alapjául az, hogy az I. r. alperes által nyújtott tagi hitel visszafizetésére az I. r. alperes magánszemélyként felvett lakáshitele és személyi hitele visszafizetésével kapcsolatos problémák adtak alapot.

A II.r. alperes védekezése kapcsán annak sincs jelentősége, hogy „névleges ügyvezetőnek” tekinthette magát. A Gt. nem ismeri a névleges ügyvezető fogalmát, így az az ügyvezető is felelősséggel tartozik a hitelezőket ért károkért, aki a gazdálkodó szervezet életében nem vesz részt (BDT.2010.2282.) A konkrét esetben ráadásul a megbízási szerződések a II. r. alperes által kerültek aláírásra. Amikor a cég fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete nyilvánvalóvá kellett, hogy váljon a számára is, nem tett lépéseket a hitelezői érdekek védelme érdekében.

A teljesség kedvéért mutat rá az ítélőtábla, hogy tévesen értelmezte az I.r. alperes személyes előadását a felperes (fellebbezés 4. oldal 3. bekezdés). Az I.r. alperes ugyanis nem arról

nyilatkozott, hogy a tagi kölcsönöket azért vette ki, mert a felperesi gazdasági társasághoz intéztek felszólításra a hitelezők, hanem e körben a saját személyes hitelével összefüggő felszólításra utalt. Azt is tévesen értelmezte a felperes, hogy az I. r. alperes és II. rendű alperes nevére tanú a 2014. évi megbízási szerződés kapcsán utalt arra, hogy nem volt gazdaságos annak teljesítése, e nyilatkozatok ugyanis még a korábbi, a "C" Kft-vel fennálló szerződéses kapcsolatra vonatkoztak.

A fentiekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a CStv. 33/A. § (1) bekezdése alapján 869.291 forint vonatkozásában állapította az alperesek egyetemleges kártérítési felelősségének fennálltát.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatására tekintettel módosult a pernyertesség aránya is. A megváltozott pernyertességi arányra tekintettel az alperesek egyetemlegesen kötelesek megtéríteni a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján pervesztességük arányban a felperes perrel kapcsolatban felmerült elsőfokú költségét, melyet az ítélet tábla a jogi képviselő 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (3) bekezdése és 4/A. §-a szerinti munkadíjában határozott meg (30.000 forint + Áfa).

Figyelemmel arra, hogy a felperes elsődleges keresete nem megállapításra, hanem marasztalásra irányult, így a per tárgyának illetéke is eszerint állapítandó meg, azaz 869.291 forint követelés alapulvételével, s az nem az elsőfokú bíróság által is alapul vett „a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 33/A. § (1) bekezdése alapján a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló peres eljárás illetékének megállapításáról szóló” 1/2013. (II. 28.) Polgári jogegységi határozat szerinti indokok alapján az Itv. 39. § (3) bekezdése szerinti meg nem határozható perértékhez igazodik.

Ennek megfelelően az elsőfokú eljárási illeték 52.200 forint. Az alperesek pervesztessége azonban csak a megállapítási keresethez kapcsolódó meg nem határozható pertárgyérték vonatkozásában állapítható meg, így a 36.000 forint elsőfokú eljárási illeték egyetemleges megfizetésére kötelesek, míg a különbözeti 16.200 forint elsőfokú illetéket a felperes köteles az állam javára külön felhívás alapján megtéríteni.

Az alperesek oldalán megtérítendő másodfokú költség nem merült fel, ugyanakkor egyetemlegesen kötelesek megtéríteni a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján pervesztességük arányban a felperes másodfokú költségét, melyet az ítélet tábla a jogi képviselő 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (3) bekezdése 3. §-a (5) bekezdése és 4/A. §-a szerinti munkadíjában határozott meg (15.000 forint + Áfa).

A másodfokú eljárás feljegyzett illetéke 69.500 forint, melyet a peres felek ugyancsak pervesztességük arányában (48.000 és 21.500 forint) kötelesek a 6/1986 (VI.26) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. §-a alapján megtéríteni.

ör, 2015. szeptember 16.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: